

Ani kvalitná zdravotná starostlivosť neospravedlňuje spoplatňovanie objednania na vyšetrenie

15.6.2026 - | Verejný ochranca práv

V rámci svojej oprávnenej úvahy sa zákonodarca rozhodol naplniť obsah základného práva na bezplatnú zdravotnú starostlivosť okrem iného a tým, že určil, ktoré zdravotné výkony sa uhrádzajú z verejného zdravotného poistenia, a stanovil, že aj objednanie pacienta na zdravotný výkon je súčasťou tohto zdravotného výkonu. Ak zákon považuje objednanie pacienta vrátane objednania na konkrétny čas za súčasť zdravotného výkonu, nemožno z neho vytvárať samostatne spoplatnenú službu.

Vo svojej prieskumnej činnosti som sa stretol prípadmi pacientov, ktorí sa mohli k lekárovi špecialistovi objednať len prostredníctvom spoplatnených rezervačných systémov. V jednom prípade bola rezervácia termínu spojená so zaplatením poplatku vo výške 20 eur. V inom prípade ma rodič malého dieťaťa upozornil, že všetky dostupné možnosti objednania na vyšetrenie boli spoplatnené.

Pacienti pritom nespochybňovali odbornosť ani kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti. Práve naopak, pochvalovali si odborný prístup lekárov a úroveň poskytovaných služieb. Požadovali len odpoveď na otázku, prečo sa za samotný prístup k vyšetreniu vyžaduje platba.

V právnom štáte nemožno akceptovať situáciu, v ktorej by bolo možné zákonné pravidlá obchádzať tým, že sa činnosť, ktorú zákon považuje za súčasť zdravotného výkonu, označí iným názvom alebo sa presunie do externého rezervačného systému. Oprávnenosť poplatku nemožno posudzovať podľa jeho názvu, ale podľa jeho skutočného obsahu. Pacient musí mať možnosť s primeranou mierou istoty predvídať, ktoré plnenia sú hradené z verejného zdravotného poistenia a ktoré môžu byť predmetom priamej úhrady. Ak sa objednanie na vyšetrenie stáva spoplatnenou prekážkou prístupu k zdravotnej starostlivosti, oslabuje sa tým právna istota aj dôvera verejnosti v zdravotnícky systém.

Poskytovanie zdravotnej starostlivosti má byť kvalitné a profesionálne. Ani kvalita poskytovaných služieb však nemôže odôvodniť požadovanie úhrad, ktoré nemajú oporu v zákone. Pacienti, ktorí majú pochybnosti o oprávnenosti vybraných poplatkov, sa môžu obrátiť na príslušný samosprávny kraj, ktorý v tejto oblasti vykonáva dozor.

<https://vop.gov.sk/ani-kvalitna-zdravotna-starostlivost-neospravedlňuje-spoplatňovanie-objednania-na-vyšetrenie>